

מתוך הקדמת המחבר: ועיניכם תראינה בני בני כשתילי זרעים סביב לשלחנם,
הכמים ונכונים, ובתים מלאים כל טוב, גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם

גליון
זרע שמשון המבואר
פרשת שופטים
אות א

דרוש מתוך הספר המסוגל 'זרע שמשון' שחברו הגאון המקובל
האלוקי חסידא קדישא רבנו **שמשון חיים ב"ר**
נחמן מיכאל נחמני זלה"ה
מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון'

שחי לפני ב-300 שנה בתקופת ה'אור החיים' ומקום קברו לא נודע
והבטיח שהלמוד בחידושויו וספריו יזכה לישועות בבני חיי ומזוני
גלב"ע ו' אלול תקל"ט

דרוש מנוקד ומבואר בתוספת ציונים והארות
יו"ל על ידי מוסדות זרע שמשון
שע"י האיגוד העולמי להפצת תורת זרע שמשון

הוצאת והפצת קונטרס
'זרע שמשון העבואר'

נתרם
לזכות והצלחת

דניאל אורי
בן רג'נה מלכה

שיראה הצלחה וברכה
בלי גבול ובלי עדה בעסקיו
בכל העולם
ויתקיים בו הפסוק
"ופרצת יעה וקדעה"
צפונה ונגבה

לשיתופיות של ברכה בכל עת
מוקד זרע שמשון

ארץ ישראל 02-80-80-500
ארה"ב 347-496-5657

יו"ל ע"י האיגוד העולמי
להפצת תורת
"זרע שמשון"

לקבלת הגליון נא לשלוח למייל:
zera277@gmail.com

ארה"ב

הרב מנחם בנימין פאשקס
ZERA SHIMSHON
C/O B PASKESZ 1645 48 ST
BROOKLYN NY 11204
347-496-5657
mbpaskesz@gmail.com

ארה"ק

הרב ישראל וילברברג
05271-66450

ניתן לשלוח תרומות והנצחות
לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות
והפצת הגליונות והספרים.

ניתן להפקיד בבנק מרבנטיל (17) סניף 635
מספר החשבון 71713028 ע"ש זרע שמשון,
כמו כן ניתן לתרום בכרטיס אשראי

וזכות הצדיק ודבריו תורתו הקדושים וכן מכל
צדה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המטייעים
בני חיי ומוזני ועל טוב סלה
כהבטחתו
בהקדמת ספריו.

הודעה ובקשה!

השתדלנו להעניק בדבריו רבנו ולבארם כראוי עד הוכן שמשנת ידנו, אולם דבריו רבנו עמוקים מני ים ואין בכוונתנו כלל להתגדר ולומר שהשגנו את עומק דבריו ודעונו, ובדאי לא לקבוע במה שנכתב שזה הפירוש המוחלט בדבריו, ולכן אנו פונים אל כל הלומדים ו"ו, שבאם תמצאו דברים שאינם כראוי ואינם עולים בקנה אחד עם דברי חז"ל או רבותינו הקדושים, בדאי לא על רבינו הקדוש וז"ע יהיה תלונתכם כי אם עלינו, ובקשתנו שטוהא לטי מהלומדים אשר יכן וימצא פירושים ודרכים יותר ראויים בהבנת דברי רבנו, אא ממנו שמיציאם לדינו כברי שנוכל לתקנם ולשלכם במהרהדות הבאות, ובוה יהיה חלקו עמנו בזיכוי הדברים.

כמו כן נשמח לקבל הערות והארות לשיפורים מכל סוג שהוא לתועלת הלומדים, וכן באם תמצאו טעות ושגיאה מכל סוג שהוא, אנא תיידעו אותנו על כך ותבואו על הברכה.

פְּרֻשֵׁת שׁוּפְטִים

א

הָעַם, דָּאָת מִי יִשְׁפֹּטוּ אִם לֹא אֶת הָעַם.
וְאִם יִשְׁפֹּטוּ צֶדֶק, פְּשִׁיטָא שְׁיַעֲשׂוּ מִשְׁפָּט.
וַיֵּשׁ לֹמֶר, שְׁלַפְעָמִים הִדִּין אִינוֹ שׁוּפֵט
צֶדֶק, בְּדִי לְהוֹצִיא הִדִּין לְאַמְתּוֹ,
פְּעוּבְדָא דְמָרִי בְר אִיסַק בְּמַצִּיעָא (לט, ב),

וְשִׁפְטוּ אֶת הָעַם מִשְׁפֹּט צֶדֶק' (דברים
טז, יח). הִיָּה לוֹ לֹמֶר 'וְשִׁפְטוּ
אוֹתָד', כְּמוֹ שֶׁהִתְחִיל 'תַּתֵּן לָד'. וְעוֹד,
שֶׁהוּא לְשׁוֹן מִיתָר, דְּהִיָּה לוֹ לֹמֶר
'וְשִׁפְטוּ צֶדֶק', דְּפִשְׁטָא שִׁיִּשְׁפֹּטוּ אֶת

פסוק
'ושפטו את
העם משפט
צדק'

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאָר

א

ביאור לשון הפסוק 'ושפטו את העם משפט צדק' בכמה דרכים

ועל כן, גם תיבת 'משפט', נראית כמיותרת.³
ויש ליישב לשון הפסוק בשלושה
דרכים, כדלהלן.

א. כשהבעל דין הוא איש אלם, דנים עמו שלא כשורת הדין
וַיֵּשׁ לֹמֶר, בהקדם מה שְׁלַפְעָמִים הִדִּין
אִינוֹ שׁוּפֵט צֶדֶק - שאכן חייב לשפוט שלא
כפי שורת הדין, בְּדִי שעל ידי כן, יוכל
לְהוֹצִיא אֶת הִדִּין לְאַמְתּוֹ, ולגרום שהממון
יבוא לידי בעליו. וּפְעוּבְדָא - כמו המעשה
דְּמָרִי בְר אִיסַק בגמרא בְּבִבָא מַצִּיעָא (לט,
ב),⁴ שבא איש אחד ממקום רחוק, וטען
שהוא אחיו של מרי, ורצה לקבל חלק בנכסי
אביו שמת, שמרי היה מוחזק בהם. ומרי
טען שאינו מכירו. וטען האיש, שיש לו
עדים שהוא אחיו, אלא שהם מפחדים לבא
ולהעיד, מפני שמרי הוא אדם אילם, דְּאָמֶר

דקדוקים בלשון הפסוק 'ושפטו את העם משפט צדק'
במצות מינוי הדיינים, כתוב בפסוק (דברים
טז, יח) ^נ 'שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ
וְגו' וְשִׁפְטוּ אֶת הָעַם מִשְׁפֹּט צֶדֶק'. יש
לדקדק בלשון הפסוק, שְׁהִיָּה לוֹ לֹמֶר בלשון
נוכח 'וְשִׁפְטוּ אוֹתָד מִשְׁפֹּט צֶדֶק', כשיהיה לך
דין ודברים עם חבירך, כְּמוֹ שֶׁהִתְחִיל הַפְּסוּק
לומר 'תַּתֵּן לָךְ' - בלשון נוכח.⁵

וְעוֹד יש לדקדק, שְׁתִּיכּוּת 'אֶת הָעַם
מִשְׁפֹּט', הוּא לְשׁוֹן מִיתָר, דְּהִיָּה לוֹ לֹמֶר
בְּקִיצוֹר 'וְשִׁפְטוּ צֶדֶק', דְּפִשְׁטָא - דבר פשוט
הוא, שֶׁהַדִּינִים יִשְׁפֹּטוּ 'אֶת הָעַם', דָּאָת מִי
יִשְׁפֹּטוּ, אִם לֹא אֶת הָעַם. וְעוֹד, שֶׁאִם
יִשְׁפֹּטוּ צֶדֶק - יִפְסְקוּ הִדִּין כְּדִין הַתּוֹרָה ויִזְכּוּ
אֶת הַזִּכָּא, פְּשִׁיטָא שְׁיַעֲשׂוּ מִשְׁפָּט - שישמעו
אֶת טַעְנוֹת בְּעִלֵּי הִדִּין ויִבְרְרוּ הִדִּין עַל פִּי זֶה,

צִיּוּנִים וּמִקּוּדוֹת

מיותר. ג. מי לא ידע שלדון משפט צדק יתמנו. ד.
כי הלא באומרו שופטים ושוטרים תתן לך הוא מדבר
עם הממונים, ובאומרו ושפטו כו' הוא צווי אל
הדיינים. וראה עוד, זרע ברך (שופטים דרוש שני) כסף
מוזקק (שופטים דרוש א), שדקדקו כעין זה בלשון
הכתוב. ד. לשון הגמרא, מרי בר איסק, אתא
ליה אחא מבי חוזאי, אמר ליה, פלוג לי. אמר ליה,

א. לשון הפסוק, 'שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל
שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר הִ' אֱלוֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁכְטִיד וְשִׁפְטוּ אֶת
הָעַם מִשְׁפֹּט צֶדֶק'. ב. וכן הקשה בבלי יקר.
ג. זה לשון האלשיך, א. ראוי לשים לב, אל אומרו
'לך' שהוא מיותר וכו'. ב. אומרו 'ושפטו את העם',
מי לא ידע כי את העם ישפוטו, ואם הכונה הוא
שישפטו משפט צדק, עם כל זה אומרו את העם

דָּאָמַר לַיהוָה רַב חֲסֵדָא, זִיל אַתְּ אֵייתִי סְהַדִּי וְכוּ'. וְאָמַר לַיהוָה, דִּינָא הֵכָּן. אָמַר לַיהוָה, הֵכָּן דִּינִינָן לָךְ וּלְכָל אֱלָמֵי חֲבֵרָךְ. וְזָהוּ שְׁאָמַר הַכְּתוּב 'וְשִׁפְטוּ אֶת

זרע שְׁמִשׁוֹן הַמְּבֹאֵר

בעל דין שאינו מביא ראיה לדבריו, אינו יכול להוציא מחבירו, מכל מקום כשבעל הדין השני הוא איש אלים והעדים מפחדים להעיד נגדו, דנים שלא כפי שורת הדין, ואם האיש האלים לא יביא עדים או ראיה לדבריו, בעל דינו מוציא הממון ממנו.¹

וְזָהוּ מַה שְׁאָמַר הַכְּתוּב 'וְשִׁפְטוּ אֶת הָעָם', 'את העם' דוקא, הִינוּ הָאֱלֹמִים וְהַפְּחוּתִים שְׁבִישְׁרָאֵל, כְּמוֹ שְׁמוּרָה שֵׁם 'עַם', על האנשים הרשעים והפחותים שבעם, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (במדבר יא, א) 'וַיְהִי הָעָם בְּמִתְאַנְנִים', ופירש רש"י², שבמקום שכתוב בתורה סתם 'העם', הכוונה לרשעים שביניהם. וְעַל כֵּן הוֹסִיף הַכְּתוּב מִלֶּת 'מִשְׁפָּט', שהיא תיבה יתירה, ולכך יש לדורשה בפני עצמה, כְּלֹמֶר, 'מִשְׁפָּט' כְּמוֹ

לַיהוָה רַב חֲסֵדָא לַמְּרִי, זִיל אַתְּ אֵייתִי סְהַדִּי וְכוּ' - לך אתה והבא עדים שמכירים אותו ויודעים שאינו אחיך, כדי שלא יוכל להוציא הנכסים שבחזקתך, וְאָמַר לַיהוָה - שאל מרי בר איסק את רב חסדא, דִּינָא הֵכָּן - וכי כך הוא הדין, שאני צריך להביא עדים כדי שלא יוכל הוא להוציא ממני, והרי הדין הוא להיפך, ש'המוציא חבירו עליו הראיה' - מי שבא להוציא דבר שחבירו מוחזק בו, עליו להביא ראיה שהוא כדבריו, ואם כן, היאך אתה דן להיפך משורת הדין, שאם אני שהנני 'מוחזק', לא אביא עדים כדבריי, יוכל הוא להוציא ממני בלא שיביא עדים כדבריו. וְאָמַר לַיהוָה רַב חֲסֵדָא לַמְּרִי, הֵכָּן דִּינִינָן לָךְ, וְלְכָל אֱלָמֵי חֲבֵרָךְ - כך אנחנו דנים, לך ולכל חבירך האלימים. שאף שלפי שורת הדין, כל

ציונים ומקורות

שהוא לא מביא עדים המעידים כדבריו, אף שגם אני איני מביא עדים כדבריי, היאך יוכל להוציא נכסים ממני. אמר רב חסדא למרי, אף שאני זו שורת הדין, מכל מקום, כך אני דן לך ולכל האנשים האלימים כמותך]. ה. זה לשון הרמב"ם (הלכות עדות פ"ג ה"ב), כל מי שיש לו ראיה בעדים, מטפל בעדים עד שיביאם לבית דין, ואם ידעו בית דין שבעל דינו אדם, וטען התובע שהעדים מתפחדים מבעל דינו שיבואו ויעידו לו, הרי בית דין כופין את בעל דינו שיביא הוא העדים, וכן כל כיוצא בדברים אלו, דנין בהן לאלם. ו. לשון הפסוק, 'וַיְהִי הָעָם בְּמִתְאַנְנִים רַע בְּאֲזְנֵי ה' וַיִּשְׁמַע ה' וַיִּחַר אַפּוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ ה' וַתִּאָּכַל בִּקְצָה הַמִּתְנַהֶּה'. ז. לשון רש"י, 'וַיְהִי הָעָם בְּמִתְאַנְנִים', אין 'העם' אלא רשעים. וכן הוא אומר (שמות יז, ד) 'מַה אֲעִשֶׂה לָּעַם הַזֶּה', ואומר (ירמיהו יג, י) 'הָעָם הָרַע הַזֶּה'. וכשהם כשרים קרואים 'עמי', שנאמר (שמות ה, א) 'שְׁלַח אֶת עַמִּי, 'עַמִּי מַה אֲעִשֶׂי לָךְ' (מיכה ו, ג). וזה לשון המדרש (במד"ר כ, כג), כל מקום שנאמר 'הָעָם', לשון גנאי הוא, וכל מקום שנאמר 'יִשְׂרָאֵל' לשון שבח הוא, 'וַיְהִי הָעָם בְּמִתְאַנְנִים' וכו'.

לא ידענא לך, אתא לקמיה דרב חסדא וכו', אמר ליה [רב חסדא], זיל איתתי סהדי דאחוה את. אמר ליה, אית לי סהדי, ודחלי מיניה דגברא אלימא הוא. אמר ליה לדידיה [רב חסדא למרי], זיל אתא איתתי סהדי דלאו אחוך הוא. אמר ליה [מרי לרב חסדא], דינא הכי, המוציא מחבירו עליו הראיה. אמר ליה [רב חסדא למרי], הכי דיינינא לך ולכל אלימי דחברך. [מרי בר איסק, בא אליו אדם מהמקום הנקרא 'חוזאי', וטען שהוא אחיו, אמר לו, תן לי חלקי בירושת אבינו. אמר לו, איני מכירך, ואיני יודע אם אכן אחי אתה. בא לפני רב חסדא וכו', אמר לו רב חסדא, לאותו אדם שטען שהוא אחיו של מרי, לך הבא עדים המכירים אותך, ויעידו שאתה אחיו, ואז תקבל את חלקך בנכסים. אמר לו, יש לי עדים, אך הם פוחדים מלבא ולהעיד נגד מרי, כיון שהוא אדם אלים. אמר לו רב חסדא למרי, לך אתה והבא עדים שהוא אינו אחיך, ואז תוכל להחזיק לבדך בנכסי אביך. ואם לא תביאם, יחלוק אותו אדם אתך בנכסי אביך. אמר מרי לרב חסדא, וכי כך הוא הדין, והרי המוציא מחבירו עליו הראיה, וכיון שאדם זה בא להוציא ממני, הרי שעליו להביא עדים נגדי. וכל זמן

שָׂאִין לְשׁוֹם דִּין לְהַשְׁתַּדֵּל בְּדִין זֶה. בְּמָה
דְּבָרִים אֲמֹרִים, כְּשֶׁהִתְנַבֵּעַ רַמְאִי. אָבֵל
כְּשֶׁהִתְנַבֵּעַ רַמְאִי, אֵין הַדִּין יֻכֹּל
לְהַסְתַּלֵּק, שֶׁלֹּא יִשְׁתַּכַּר הַרְמָאִי
בְּרַמְאוֹתוֹ, וְעֵינֵי שָׂם. וְזֶהוּ 'וְשִׁפְטוֹ אֵת

כְּמוֹ שֶׁהוּא, אֵף שֶׁלֹּא בְּדִין, כְּדִי שִׁיבֵא
לְאוֹר הַדִּין צֶדֶק.

אִי נִמְי, דְּאִיתָא בְּשִׁלְחָן עֲרוּךְ חֲשָׁן
מִשְׁפָּט (סִימָן טו ס"ג-ד'), שֶׁכְּשֶׁהִיָּה
רוּזָה הָרֵא"ש שֶׁהַדִּין מְרַמֵּה, הִיָּה כּוֹתֵב

זֶרַע שְׁמִשׁוֹן הַמִּבְאָר

שָׁקֵר, אִמְנֵם לֹא עֲלָה בִיד הָרֵא"ש לְהוֹכִיחַ אֵת
זֶה בְּכִירוֹר, אִזְ הִיָּה כּוֹתֵב בְּכַתֵּב, שֶׁאֵין לְשׁוֹם
דִּין לְהַשְׁתַּדֵּל בְּדִין זֶה וּלְדוֹנּוֹ, וְהִיָּה נוֹתֵן אֵת
הַכַּתֵּב בִּיד הַנִּתְבַּע. וּבִאֲפֻן זֶה הוֹעִיל
הָרֵא"ש, שֶׁהִתְנַבֵּעַ לֹא יִפְסִיד אֵת מְמוֹנוֹ עַל
יְדֵי טַעְנוֹת שָׁקֵר שֶׁל הַתּוֹבֵעַ.

בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים - שְׁמוֹת וְרֹאזֵי
לְדִין לְהַסְתַּלֵּק מִלְּדוֹן דִּין מְרוּמָה, כְּשֶׁהִתְנַבֵּעַ
הוּא הַרְמָאִי. אָבֵל כְּשֶׁהַדִּין רֹוֵאָה וּמִבִּין
מִתּוֹךְ הַטַּעְנוֹת, שֶׁהִתְנַבֵּעַ רַמְאִי - וְהוּא רוּזָה
לְפִטּוֹר אֵת עֲצָמוֹ מִהַתּוֹבֵעַ בְּטַעְנוֹת שָׁקֵר, אֵין
הַדִּין יֻכֹּל לְהַסְתַּלֵּק מִלְּדוֹן דִּין זֶה, כְּדִי שִׁיבֵא
יִשְׁתַּכַּר - יְרוּיחַ, הַנִּתְבַּע הַרְמָאִי בְּרַמְאוֹתוֹ,
שֶׁהִי אִם יִסְתַּלֵּק הַדִּין מִלְּדוֹן דִּין זֶה, יְרוּיחַ
בְּכֵךְ הַנִּתְבַּע הַרְמָאִי, שֶׁלֹּא יִחַיִּיבוֹהוּ לְשֹׁלֵם
מֵה שֶׁהוּא חַיִּיב לְתוֹבֵעַ. וְלִכֵּן בִּאֲפֻן זֶה, חַיִּיב
הַדִּין לְחַקּוֹר הִיטֵב בְּדִין זֶה, עַד שִׁיּוּכֵל
לְהוֹצִיא אֵת הַדִּין לְאִמִּיתוֹ, וְעֵינֵי שָׂם.

וְזֶהוּ פִירוּשׁ הַפְּסוּק 'וְשִׁפְטוֹ אֵת הָעָם' -
הַפְּסֵק דִּין שַׁעַל הַשׁוּפְטִים לְפִסּוּק כְּשֶׁהֵם דִּין

שֶׁהוּא - 'מִשְׁפָּט' סֵתֵם אֵף שְׂאִינוֹ שֶׁל צֶדֶק,
וְהֵינּוּ שֶׁהַדִּינִים יִפְסְקוּ עַל הַרְשָׁעִים
וְהָאִלִּימִים, אֵף שֶׁלֹּא בְּדִין - שְׂאִינוֹ כְּפִי הַדִּין
הָרֹאזִי לְפִסּוּק לְפִי דִינֵי הַתּוֹרָה, וְהוֹתֵר
לַעֲשׂוֹת כֵּן כְּדִי שִׁיבֵא - שִׁיבֵא לְאוֹר, הַדִּין
צֶדֶק - שִׁיבֹא הַמְמוֹן לִידֵי בַעֲלִיו. שֶׁאִם לֹא
יַעֲשׂוּ 'מִשְׁפָּט' זֶה, לֹא יֻכֹּלוּ לְגָרוֹם שִׁיעֲשֵׂה
צֶדֶק' בְּדִין זֶה.

וְכֵן הוּא פִירוּשׁ הַפְּסוּק, 'וְשִׁפְטוֹ אֵת
הָעָם' - הַדִּינִים יִשְׁפְּטוּ אֵת הַרְשָׁעִים
וְהָאִלִּימִים', 'מִשְׁפָּט' סֵתֵם שְׂאִינוֹ כְּפִי שׁוֹרֵת
הַדִּין, כִּי עַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה 'צֶדֶק'.

ב. עַל הַדִּין לְהַסְתַּלֵּק מִלְּדוֹן מְרוּמָה
כְּשֶׁהַדִּין יוֹעִיל לְהוֹצִיא הַצֶּדֶק לְאוֹר

אִי נִמְי - עוֹד יֵשׁ לְפָרֵשׁ אֵת הַפְּסוּק בִּאֲפֻן
דְּמוּמָה לְהַמְבֹאֵר לְעִיל, בְּהַקְדָּם מֵה דְּאִיתָא
בְּשִׁלְחָן עֲרוּךְ חֲשָׁן מִשְׁפָּט (סִימָן טו ס"ג-ד'),
שֶׁכְּשֶׁהִיָּה רוּזָה - מִבִּין הָרֵא"ש מִתּוֹךְ
הַטַּעְנוֹת שֶׁל בַּעֲלֵי הַדִּין, שֶׁהַדִּין מְרַמֵּה -
שֶׁהִתְנַבֵּעַ בֹּא לְהוֹצִיא כִסֵּף מִהַתּוֹבֵעַ בְּטַעְנוֹת

צִיּוֹנִים וּמִקְדּוֹת

שְׂאִינוֹ יֻכֹּל לְפַסֵּל, אוֹ שְׂדַעְתּוֹ נוֹטָה שְׁבַעַל דִּין זֶה
רַמְאִי וּבַעַל עֲרָמָה, וְהִשָּׂא אֵת הָעֵדִים אֵף עַל פִּי שֶׁהֵם
כְּשֵׁרִים וְלִפִּי תוֹמֵם הָעִידוֹ, וְזֶה הָקָעָם, אוֹ שְׁנֹאָה לוֹ
מְכַלֵּל הַדְּבָרִים שִׁישׁ שֵׁם דְּבָרִים אַחֲרִים מְסוּתָרִים
וְאִינֵם רוּצִים לְגַלּוֹתָם, כֹּל אִלוֹ הַדְּבָרִים וְכִיּוּצָא בָהֶם,
אִסּוֹר לוֹ לְחַתּוֹךְ אוֹתוֹ הַדִּין, אִלָּא יִסְלַק עֲצָמוֹ מִדִּין
זֶה, וְיִדְוֹנּוּ מִי שֶׁלְּכּוֹ שֵׁלֵם בְּדָבָר, וְהִרִי הַדְּבָרִים
מְסוּרִים לִלְב. וְכִשְׁהִיָּה רוּזָה הָרֵא"ש בִּאֲוֹמְדָנָא דְּמוּכָה
שֶׁהַדִּין מְרוּמָה, הִיָּה כּוֹתֵב נוֹתֵן בִּיד הַנִּתְבַּע, שְׂאִין
לְשׁוֹם דִּין לְהַשְׁתַּדֵּל בְּדִין זֶה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים,
כְּשֶׁהִתְנַבֵּעַ רַמְאִי. אָבֵל כְּשֶׁהִתְנַבֵּעַ רַמְאִי, אֵין הַדִּין
יֻכֹּל לְהַסְתַּלֵּק, שֶׁלֹּא יִשְׁתַּכַּר הַרְמָאִי בְּרַמְאוֹתוֹ, אִלָּא
יִדְרוּשׁ וְיַחְקוֹר יִפָּה לְבַטֵּל רַמְאוֹתוֹ וְכוּ'.

ח. וְלִכֵּן לֹא כָּתוּב 'וְשִׁפְטוֹ אוֹתָךְ', מִשּׁוֹם שְׁבֹא לְרַמּוֹ
עַל אֲפֻן הַמִּשְׁפָּט שְׂרֹאזִי לְשִׁפּוֹט אֵת הַפְּחוּתִים
וְהָאִלִּימִים. וּמִתּוֹרֵךְ גַּם מֵה שֶׁהוֹסִיף לְכַתּוּב לְכַתּוּב
תִּיבַת 'מִשְׁפָּט', הָרִמּוֹ מִשְׁפָּט סֵתֵם וְאֵף שְׂאִינוֹ כְּדִין.
ט. וְכִגּוֹן בְּמַעֲשֵׂה שֶׁל מִרִי, שִׁמְחַמֵּת שֶׁהִיָּה אִלֵּם פִּסֵּק
רֵב חֲסָדָא שְׁעִלִּי לְהַבִּיא רֹאזִיה שֶׁהִאֲמַת כְּדִבְרִיו, וְאִם
לֹא יִבִּיא עֵדִים, הַתּוֹבֵעַ יוֹצִיא אֵת הַמְמוֹן מִמֶּנּוּ.
י. לְשׁוֹן הַשּׁוֹלְחָן עֲרוּךְ, הַדִּין שְׁבֹא לְפָנָיו דִּין שִׁוְדַע
שֶׁהוּא מְרוּמָה, לֹא יֵאֵמַר, אַחְתַּכְנוּ וְיִהְיֶה הַקּוֹלֵר
(פִירוּשׁ שְׁלֹשֶׁת הָעוֹן) תִּלּוּי בְּצוּאָר הָעֵדִים. כִּיצַד יַעֲשֵׂה,
יִדְרוּשׁ בּוֹ, וְיַחְקוֹר הִרְבֵּה בְּדִרְשֵׁהוּ וְחִקְרִיהּ שֶׁל דִּינֵי
נַפְשׁוֹת וְכוּ', אִם נִרְאָה לוֹ לְפִי דַעְתּוֹ שִׁישׁ בּוֹ רַמְאוֹת,
אוֹ שְׂאִין דַּעְתּוֹ סוּמַכַּת עַל דְּבָרֵי הָעֵדִים אֵף עַל פִּי

יִשָּׂאוּ וַיִּתְּנוּ עִמּוֹ וכו'. אַם כֵּן, בְּשִׁישׁ אֵיזָה
דִּין בֵּין שְׁנֵי אָנָשִׁים, הַבֵּית דִּין גּוֹזְרִים
וְשׁוֹפְטִים כָּל הָעָם, שְׁלֹא יִשָּׂאוּ וַיִּתְּנוּ
עִמּוֹ. וְזֶהוּ וַיִּשְׁפְּטוּ אֶת הָעָם, כְּדִי
לְהוֹצִיא לְאוֹר מִשְׁפַּט צָדֵק, בֵּין שְׁנֵי
בְּעָלֵי דִינָיו.

הָעָם דְּהֵינּוּ הֶרְמָאִים, רַק בְּשִׁשׁ מִשְׁפָּט
יִהְיֶה צָדֵק, דְּהֵינּוּ שְׁלֹא יִשְׁתַּכַּר הֶרְמָאִי.
וְעוֹד אֵיתָא שָׁם בְּהַגְהָה (סעיף ה'), וְאִם
נִרְאָה לְבֵית דִּין שֶׁאֶחָד גּוֹזֵל אֶת
חֲבֵירוֹ, וְלֹא יוֹכְלוּ לְהוֹצִיאֻ אוֹ מִמֶּנּוּ בְּדִין,
יִכּוּלִין לְגַזֵּר עַל שְׂאָר בְּנֵי אָדָם שְׁלֹא

זרע שְׁמוֹשׁוֹן הַמִּבְאָר

לְהוֹכִיחַ אֶת מַעֲשֵׂה הַגּוֹזִלָה בְּרָאִיָּה בְּרוּרָה,
יִכּוּלִין הֵם לְגַזֵּר עַל שְׂאָר בְּנֵי אָדָם, שְׁלֹא
יִשָּׂאוּ וַיִּתְּנוּ עִמּוֹ וכו' עד שִׁיחֲזִיר אֶת הַגּוֹזִלָה.
אַם כֵּן, בְּשִׁישׁ אֵיזָה דִּין בֵּין שְׁנֵי אָנָשִׁים,
וְאִין הַבֵּית דִּין יִכּוּלִים לְשַׁפּוֹט בִּינֵיהֶם, הַבֵּית
דִּין גּוֹזְרִים וְשׁוֹפְטִים עַל כָּל הָעָם, שְׁלֹא
יִשָּׂאוּ וַיִּתְּנוּ עִמּוֹ - שְׁלֹא יִתְּעַסְקוּ אִתּוֹ בְּשׁוֹם
מִשָּׂא וּמִתֵּן, עַד שִׁמְתוֹךְ כִּךְ יֵצֵא הַצָּדֵק לְאוֹר,
וַיִּחֲזִיר אֶת הַגּוֹזִלָה.

וְזֶהוּ מַה שִּׁכְּתוּב וַיִּשְׁפְּטוּ אֶת הָעָם -
שֶׁהַשּׁוֹפְטִים יִשְׁפְּטוּ וַיִּגְזְרוּ עַל 'כָּל הָעָם'
מִמֶּשׁ^ב, שְׁלֹא לִישָׂא וּלִיתֵן עִם הַגּוֹזֵל, כְּדִי
לְהוֹצִיא לְאוֹר מִשְׁפַּט צָדֵק, בֵּין שְׁנֵי בְּעָלֵי
דִּינָיו. וְגַם בְּדֶרֶךְ זֶה מִבּוֹאֵר, שֶׁהוֹצֵרֶךְ הַפֶּסֶק
לְכַתּוּב 'אֶת הָעָם', כְּדִי לְלַמֵּד, שֶׁלַּפְעָמִים
שׁוֹפְטִים אֶת 'כָּל הָעָם' מִמֶּשׁ, כְּדִי לְהוֹצִיא
לְאוֹר מִשְׁפַּט צָדֵק, שְׁבִין שְׁנֵי אָנָשִׁים^ב.

בֵּין הַפְּחוּתִים שְׁבַעִם, דְּהֵינּוּ הֶרְמָאִים, וְהוּא
מַה שֶּׁהֵם גּוֹזְרִים שְׁלֹא יִדּוֹן שׁוֹם דִּינָן בְּדִין
זֶה. מוֹתֵר לַעֲשׂוֹת כֵּן רַק בְּשִׁשׁ מִשְׁפָּט סִתָּם,
שֶׁהוּא מַה שֶּׁנִּמְנָע הַדִּינָן מִלְּפַסּוֹק הַדִּין, וַיִּהְיֶה
'צָדֵק', דְּהֵינּוּ שֶׁהוּא בְּאוֹפֵן שְׁלֹא יִשְׁתַּכַּר
הֶרְמָאִי - הַתּוֹבֵעַ שְׁבֹא לְהוֹצִיא הַמִּמּוֹן
מִהַנִּתְבַּע בְּטַעֲנוֹת שְׁקֵר. אֲבָל בְּאוֹפֵן שֶׁהֶרְמָאִי
הוּא הַנִּתְבַּע וַיִּשְׁתַּכַּר מִפֶּסֶק זֶה שֶׁהַמִּמּוֹן
יִישָׂא בִּידּוֹ בְּשִׁקֵּר, אִין לְדוֹן כֵּן כִּפִּי
שֶׁהַתְּבֵאֵר, כִּי אִין זֶה 'צָדֵק'.

ג. יֵשׁ לְגַזֵּר לְכָל הָעָם שְׁלֹא לְסַחֵר עִם הַגּוֹזֵל
כְּדִי שֶׁהַצָּדֵק יֵצֵא לְאוֹר

וְעוֹד יֵשׁ לְפַרֵשׁ אֶת הַפֶּסֶק, בְּהַקְדָּם מַה
דְּאֵיתָא בְּשׁו"ע שָׁם בְּהַגְהָה (סעיף ה')^א, וְאִם
נִרְאָה לְבֵית דִּין בְּאוֹמְדָנָא, שֶׁאֶחָד גּוֹזֵל אֶת
חֲבֵירוֹ, וְאִמְנָם לֹא יוֹכְלוּ הַבֵּית דִּין, לְהוֹצִיאֻ
- אֶת הַגּוֹזִלָה מִמֶּנּוּ בְּדִין, מִפְּנֵי שְׁאִינֶם יִכּוּלִים

ציונים ומקורות

צדק' [נְקוּשִׁית רַבִּינוֹן], הִיא מִשְׁמַע רַק, שְׁדִנִּים אֶת
בְּעָלֵי הַדִּין עֲצָמָם. וְעַל כֵּן כָּתַב 'אֶת הָעָם', לְלַמֵּד
שֶׁלַּפְעָמִים שׁוֹפְטִים אֶת 'כָּל הָעָם', כְּדִי לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט
בֵּן שְׁנֵי בְּעָלֵי דִינִים. וּמִתִּישָׁב גַּם כֵּן שֶׁלֹּכְךָ נִכְתַּב
וַיִּשְׁפְּטוּ אֶת הָעָם מִשְׁפַּט צָדֵק, וְלֹא נִכְתַּב וַיִּשְׁפְּטוּ אֶת
הָעָם צָדֵק, כִּי נִרְמָז בַּפֶּסֶק ב' מִשְׁפָּטִים שִׁיעֲשׂוּ
הַשּׁוֹפְטִים, שְׁעִי שִׁישְׁפְּטוּ אֶת הָעָם, עִי"ז יוֹכֵל לְהוֹיֵת
גַּם כֵּן מִשְׁפַּט צָדֵק בֵּין ב' בְּעָלֵי הַדִּינִים.

יא. לְשׁוֹן הֶרְמָא"א, וְאִם נִרְאָה לְבֵית דִּין, שֶׁאֶחָד גּוֹזֵל
חֲבֵירוֹ, וְלֹא יוֹכְלוּ לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ בְּדִין, יִכּוּלִין לְגַזֵּר עַל
שְׂאָר בְּנֵי אָדָם, שְׁלֹא יִשָּׂאוּ וַיִּתְּנוּ עִמּוֹ, וְאִם הִיא אִשָּׁה,
שְׁלֹא תִנְשָׂא לְאִישׁ וְלֹא יִעֲסֹק בְּשִׁדּוּכֶיהָ, עַד שֶׁתּוֹצִיא
מִיָּדָה שְׂאִינוּ שְׁלָה. יב. לְפִי פִירוּשׁ זֶה, 'כָּל הָעָם'
הֵינּוּ כָּל הָעָם מִמֶּשׁ, וְגַם הַצְּדִיקִים, לֹא כִּמוֹ לְפִי שְׁנֵי
פִירוּשִׁים הַקּוֹדְמִים, שֶׁהַכּוֹנֵה רַק לְפָחוּתִים וְלַרְשָׁעִים.
יג. וְהֵינּוּ שְׁאֵם הִיא כָּתוּב וַיִּשְׁפְּטוּ אוֹתָךְ אוֹ וַיִּשְׁפְּטוּ

ספר 'זרע שמשון' המנוקד

בהוצאה
מפוארת מאירת
עינים ועוד
הרבה מעלות

להשיג בכל חנויות הספרים
347-496-5657 02-80-80-500

בספר המנוקד הלאחד הוא תענוז